WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 6 marca 2008 r. *

W sprawach połączonych od C-287/06 do C-292/06

mającej za przedmiot wnioski o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożone przez Verwaltungsgericht Köln (Niemcy), postanowieniami z dnia 28 kwietnia 2006 r., które wpłynęły do Trybunału w dniu 3 lipca 2006 r., w postępowaniu:

Deutsche Post AG (C-287/06, C-288/06 i C-291/06),

Magdeburger Dienstleistungs- und Verwaltungs GmbH (MDG) (C-289/06),

Marketing Service Magdeburg GmbH (C-290/06),

Vedat Deniz (C-292/06)

przeciwko

Republice Federalnej Niemiec

* Język postępowania: niemiecki.

przy udziale:

Marketing Service Magdeburg GmbH (C-287/06),

Citipost Gesellschaft für Kurier- und Postdienstleistungen mbH (C-288/06),

Deutsche Post AG (C-289/06, C-290/06 i C-292/06),

Magdeburger Dienstleistungs- und Verwaltungs GmbH (MDG) (C-291/06),

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: P. Jann (sprawozdawca), prezes izby, A. Tizzano, A. Borg Barthet, M. Ilešič i E. Levits, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Poiares Maduro,
sekretarz: B. Fülöp, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 13 września 2007 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu Deutsche Post AG przez J. Sedemunda oraz S. Gerstnera, Rechtsanwälte,

— w imieniu Marketing Service Magdeburg GmbH, Citipost Gesellschaft für Kurier- und Postdienstleistungen mbH oraz Magdeburger Dienstleistungs- und Verwaltungs GmbH (MDG) przez C. Freiherr von Ulmensteina, Rechtsanwalt,

— w imieniu Vedat Deniz przez T. Bracha, Rechtsanwalt,

— w imieniu rządu niemieckiego przez M. Lumma, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez T. Lübbiga, Rechtsanwalt,

— w imieniu rządu belgijskiego przez A. Hubert, działającą w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez G. Brauna oraz K. Simonssona, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczą wykładni art. 47 ust. 2 WE i art. 95 WE oraz art. 7 ust. 1 i art. 12 tiret piąte dyrektywy 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług (Dz.U. 1998, L 15, s. 14), zmienionej dyrektywą 2002/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 czerwca 2002 r. (Dz.U. L 176, s. 21, zwanej dalej „dyrektywą 97/67").

2 Wnioski te zostały przedstawione w ramach sporu między Deutsche Post AG (zwaną dalej „Deutsche Post"), będącą operatorem pocztowych usług powszechnych w Niemczech, jak też Magdeburger Dienstleistungs- und Verwaltungs GmbH (MDG), Marketing Service Magdeburg GmbH i Vedat Deniz (zwanymi dalej „zainteresowanymi pośrednikami") a Republiką Federalną Niemiec dotyczącego decyzji Bundesnetzagentur (federalnej agencji ds. sieci, zwanej dalej „BNA") w sprawie przyznania rzeczonym pośrednikom dostępu oraz warunków dostępu do usług częściowych Deutsche Post w jej sieci pocztowej.

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

3 Dyrektywa 97/67/WE zapoczątkowała proces stopniowej liberalizacji rynku usług pocztowych. Zgodnie z motywem 2 dyrektywy 2002/39 dyrektywa 97/67 „ustanowiła regulacyjne ramy dla sektora pocztowego na poziomie Wspólnoty, w tym środki gwarantujące powszechną usługę pocztową, jak i wyznaczenie maksymalnych granic dla usług pocztowych, które państwa członkowskie mogą zastrzec dla swojego(-ich) operatora(-ów) świadczącego(-ych) usługi powszechne z zamiarem utrzymania powszechnej usługi pocztowej, oraz plan działań prowadzących do podjęcia decyzji o dalszym otwarciu rynku na konkurencję w celu stworzenia jednolitego rynku usług pocztowych".

4 Dyrektywa 2002/39 kontynuuje tę liberalizację i zgodnie z jej motywami 14 i 24 ustanawia ona harmonogram stopniowego i kontrolowanego otwarcia rynku listów na konkurencję, wskazując rok 2009 jako przewidywaną datę pełnego urzeczywistnienia wewnętrznego rynku usług pocztowych.

5 Artykuł 2 dyrektywy 97/67 stanowi:

„Do celów niniejszej dyrektywy będą stosowane następujące definicje:

1) »usługi pocztowe«: usługi obejmujące przyjmowanie, sortowanie, przemieszczanie i doręczanie przesyłek pocztowych;

2) »publiczna sieć pocztowa«: system organizacji i wszelkiego rodzaju zasoby stosowane przez operatora/operatorów świadczącego/świadczących usługi powszechne, w szczególności w celu:

— przyjmowania przesyłek pocztowych objętych obowiązkiem świadczenia usług powszechnych z punktów dostępu na terenie całego kraju,

— kierowania i opracowywania przesyłek z punktu dostępu sieci pocztowej do centrum doręczeń,

— doręczania pod adresy podane na przesyłkach;

3) »punkty dostępu«: urządzenia fizyczne, obejmujące skrzynki pocztowe udostępnione ludności na publicznych drogach lub w obiektach operatora świadczącego usługi powszechne, w których przesyłki pocztowe mogą być nadawane przez klientów w publicznej sieci pocztowej;

4) »przyjmowanie«: czynność polegająca na wybieraniu przesyłek pocztowych nadanych w punktach dostępu;

[…]”.

6 Jeśli chodzi o usługi, które mogą być zastrzeżone dla operatora lub operatorów pocztowych usług powszechnych, art. 7 ust. 1 akapity pierwszy, trzeci i czwarty dyrektywy 97/67 stanowi:

„1. W zakresie koniecznym do utrzymywania usług powszechnych, państwa członkowskie mogą w dalszym ciągu zastrzegać usługi dla operatora(-ów) świadczącego-(-ych) usługi powszechne. Usługi te są ograniczone do przyjmowania, sortowania, przemieszczania i doręczania krajowej korespondencji, jak i korespondencji przychodzącej z zagranicy, zarówno za pomocą usługi przyspieszonego doręczenia, jak i zwykłej, w ramach obu następujących limitów wagowych i cenowych. Limit wagowy wynosi 100 gramów od dnia 1 stycznia 2003 r. i 50 gramów od dnia 1 stycznia 2006 r. Te limity wagowe nie mają zastosowania od dnia 1 stycznia 2003 r., jeśli cena jest wyższa lub równa trzykrotności publicznej opłaty za przesyłkę z korespondencją w pierwszym przedziale wagowym najszybszej kategorii, i od dnia 1 stycznia 2006 r., jeśli cena jest wyższa lub równa dwuipółkrotności tej opłaty.

[…]

W zakresie koniecznym do zapewnienia świadczenia usług powszechnych »direct mail« może nadal być zastrzeżone w ramach tych samych limitów wagowych i cenowych.

W zakresie koniecznym do zapewnienia świadczenia usług powszechnych, na przykład gdy niektóre sektory działalności pocztowej są już zliberalizowane, lub z uwagi na specyficzne cechy typowe dla usług pocztowych w państwie członkowskim, poczta wychodząca za granicę może być w dalszym ciągu zastrzeżona w obrębie tych samych wagowych i cenowych limitów".

7 Artykuły 9 i 10 dyrektywy 97/67 określają warunki świadczenia usług niezastrzeżonych. W związku z tym przewidziane zostały zezwolenia ogólne i koncesje indywidualne dla przedsiębiorstw konkurencyjnych.

8 W rozumieniu art. 11 wskazanej dyrektywy:

„Parlament Europejski i Rada, działając na podstawie wniosku Komisji oraz na podstawie art. 57 ust. 2, artykułów 66 i 100a traktatu, podejmą takie działania harmonizacyjne, jakie są konieczne do zapewnienia, by użytkownicy i operator/operatorzy świadczący usługi powszechne posiadali dostęp do publicznej sieci pocztowej na warunkach, które są przejrzyste i niedyskryminujące".

9 W odniesieniu do zasad taryfowych, które zobowiązani są przestrzegać operatorzy świadczący powszechne usługi pocztowe, art. 12 tiret czwarte i piąte tej dyrektywy zobowiązuje państwa członkowskie do podjęcia działań w celu zapewnienia, by taryfy dla każdej z tych usług były zgodne z zasadami przejrzystości i niedyskryminacji.

Uregulowania krajowe

10 Dyrektywa 97/67 została transponowana do niemieckiego porządku prawnego na mocy Postgesetz (ustawy pocztowej) z dnia 22 grudnia 1997 r. (BGBl. 1997 I, s. 3294), z późniejszymi zmianami (zwanej dalej „Postgesetz"). Na mocy tej ustawy Deutsche Post jest operatorem świadczącym pocztowe usługi powszechne w rozumieniu art. 7 tej dyrektywy. BNA jest niemieckim organem regulacyjnym w rozumieniu art. 22 tejże dyrektywy.

11 Paragraf 51 Postgesetz stanowi w odniesieniu do koncesji, które mają być przyznane po pierwsze operatorom powszechnych usług pocztowych oraz po drugie przedsiębiorstwom konkurencyjnym.

„(1) do dnia 31 grudnia 2007 r. Deutsche Post […] ma wyłączne prawo przemieszczania na zasadach handlowych przesyłek pocztowych i zaadresowanych katalogów, których pojedyncza waga nie przekracza 50 gramów i których jednostkowa cena jest niższa od dwuipółkrotnej ceny przesyłek pocztowych odpowiadających najniższej kategorii wagowej (wyłączna koncesja). Zdanie pierwsze nie znajduje zastosowania:

[…]

5. do wszystkich podmiotów przyjmujących przesyłki z korespondencją bezpośrednio od nadawcy na jego zlecenie w celu nadania w najbliższym punkcie przyjęcia Deutsche Post […] lub innym punkcie przyjęcia Deutsche Post […] w tej samej gminie;

[…]”.

12 Przedsiębiorstwa konkurencyjne mogą również zażądać od operatora pocztowych usług powszechnych, pod pewnymi warunkami, zapewnienia im dostępu do części jego usług w zakresie przemieszczania przesyłek. W związku z tym § 28 ust.1 Postgesetz stanowi:

„Jeżeli posiadacz koncesji zajmuje dominującą pozycję na rynku usług pocztowych objętych koncesją, powinien, o ile zgłoszono taki wniosek, zaproponować na

tym rynku w oddzielny sposób część usług w zakresie przemieszczania przesyłek, w stopniu możliwym do zaakceptowania przez niego z ekonomicznego punktu widzenia. W odniesieniu do innego operatora usług pocztowych obowiązek, o którym mowa w zdaniu pierwszym, istnieje wyłącznie, jeśli przedsiębiorstwo, które złożyło wniosek, nie zajmuje pozycji dominującej i jeżeli w przeciwnym razie zaburzyłoby to w nieproporcjonalnym stopniu konkurencję na tym lub na innym rynku. Posiadacz koncesji może odmówić udostępnienia usług częściowych, jeżeli zagraża to właściwemu działaniu jego urządzeń lub bezpieczeństwu przedsiębiorstwa lub jeżeli nie jest już zdolny, w danej sytuacji, do świadczenia żądanych usług".

Postępowania przed sądem krajowym i pytanie prejudycjalne

13 Zainteresowani pośrednicy są przedsiębiorstwami prywatnymi działającymi w sektorze usług pocztowych. Posiadają oni koncesję na podstawie § 51 ust. 1 zdanie drugie pkt 5 Postgesetz, która zezwala im na przemieszczanie przesyłek z korespondencją zebranych u nadawcy na jego żądanie i w jego imieniu w celu nadania ich w najbliższym urzędzie Deutsche Post lub urzędzie Deutsche Post znajdującym się w tej samej gminie.

14 System przemieszczania przesyłek stworzony przez operatora pocztowych usług powszechnych w Niemczech, to jest Deutsche Post, jest zorganizowany w następujący sposób: przesyłka umieszczona przez nadawców w skrzynce pocztowej lub urzędzie pocztowym jest przyjmowana, a następnie przekazywana do najbliższego w stosunku do nadawcy „centrum pocztowego" (wewnętrznej jednostki doręczania, niedostępnej zazwyczaj dla ludności), w którym przesyłka jest najpierw wstępnie sortowana według docelowych regionów oraz formatu, a następnie przekazywana do centrum pocztowego najbliższego względem odbiorcy, w którym podlega szczegółowemu sortowaniu, i wreszcie doręczana jest odbiorcom.

15 Decyzją BNA z dnia 15 września 2000 r. Deutsche Post została zobowiązana do przyznania taryf specjalnych klientom komercyjnym, którzy sami wykonują niektóre czynności przygotowawcze, to znaczy dostarczają minimalne gwarantowane ilości przesyłek, wstępnie posortowanych według docelowego regionu i formatu, bezpośrednio do wyjściowych centrów pocztowych. Rzeczone taryfy specjalne zostały wprowadzone do ogólnych warunków handlowych proponowanych przez Deutsche Post.

16 W dniu 27 czerwca 2001 r. Vedat Deniz wezwała Deutsche Post do złożenia jej oferty na usługi częściowe w rozumieniu § 28 Postgesetz. Wniosek ten dotyczył w szczególności możliwości dostarczania do centrum pocztowego w ramach działalności handlowej we własnym imieniu i przy zastosowaniu takich samych taryf specjalnych jak taryfy obowiązujące względem klientów komercyjnych Deutsche Post dużych ilości przesyłek przyjętych od różnych klientów, pogrupowanych i wstępnie posortowanych.

17 Ponieważ Deutsche Post odmówiła złożenia takiej oferty, Vedat Deniz zwróciła się do BNA o określenie warunków dostępu do usług częściowych. Decyzją z dnia 5 września 2001 r. BNA odrzuciła wniosek Vedat Deniz, uznając, że koncesja przyznana na podstawie § 51 ust. 1 zadanie drugie pkt 5 Postgesetz nie zezwala jej posiadaczowi na świadczenie niektórych usług stanowiących część łańcucha usług pocztowych.

18 W dniu 10 października 2001 r. Vedat Deniz zaskarżyła do sądu krajowego wskazaną decyzję odrzucającą jej wniosek.

19 Po upływie kilku lat Bundeskartellamt (federalny organ ds. konkurencji) decyzją z dnia 11 lutego 2005 r. zakazał Deutsche Post odmawiania pośrednikom dostępu do usług częściowych w zakresie, w jakim przyznawała ona taki dostęp jak też rabaty,

po pierwsze, podmiotom wysyłającym przesyłki masowe w ramach „umów na usługi częściowe — klienci", niezależnie od limitów wagowych i cenowych przewidzianych w wyłącznej koncesji oraz po drugie, w odniesieniu do pośredników w ramach „umów na usługi częściowe — konkurencja" w dziedzinie dostarczania przesyłek z korespondencją wykraczających ponad rzeczone limity wagowe i cenowe.

20 W następstwie wskazanej decyzji Bundeskartellamt zainteresowani pośrednicy wezwali Deutsche Post do złożenia im oferty na usługi częściowe w odniesieniu do przesyłek, które przemieszczają oni na zlecenie swych klientów, według stawek odpowiadających stawkom oferowanym przez Deutsche Post jej klientom.

21 Po upływie kilku tygodni wskazani pośrednicy zwrócili się do BNA o określenie warunków dostępu do rzeczonych usług częściowych. W uzasadnieniu tych wniosków podniesiono fakt, że ich zdaniem Deutsche Post dyskryminuje ich, nie przyznając im tych samych taryf jak taryfy, z których korzystają klienci tej spółki.

22 Na mocy decyzji z dnia 24 października 2005 r. BNA uznała w pewnym zakresie rzeczone wnioski, zobowiązując w szczególności Deutsche Post do przyznania pośrednikom dostępu do centrów pocztowych na ogólnych warunkach handlowych obowiązujących dla komercyjnych pośredników. Decyzja została wydana z zastrzeżeniem uchylenia, gdyby decyzja Bundeskartellamt została uchylona w sądowym postępowaniu odwoławczym na skutek decyzji Komisji Wspólnot Europejskich lub orzeczenia Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich lub Trybunału Sprawiedliwości.

23 Zainteresowani pośrednicy, z wyjątkiem Vedat Deniz, jak też Deutsche Post zaskarżyli z różnych powodów do sądu krajowego wskazane decyzje BNA.

24 Verwaltungsgericht Köln, mając wątpliwości dotyczące wykładni art. 12 tiret piąte dyrektywy 97/67 w związku z art. 7 tej dyrektywy, postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym, które jest sformułowane w taki sam sposób w sprawach od C-287/06 do C-292/06:

„Czy art. 47 ust. 2 w związku z art. 95 WE w związku z art. 12 tiret piąte w związku z art. 7 ust. 1 dyrektywy 97/67 […] należy interpretować w ten sposób, że w przypadku gdy operator świadczący usługi powszechne stosuje taryfy specjalne dla klientów komercyjnych, którzy dostarczają wstępnie posortowane przesyłki pocztowe do sieci pocztowej za pośrednictwem centrów pocztowych, operator ten jest zobowiązany do stosowania tych samych taryf specjalnych także względem przedsiębiorstw, które odbierają przesyłki pocztowe u nadawcy i dostarczają je wstępnie posortowane do sieci pocztowej w takich samych punktach dostępu i na tych samych warunkach co klienci komercyjni, bez możliwości udzielenia przez operatora świadczącego usługi powszechne odmowy ze względu na to, iż jest on zobowiązany do świadczenia usług powszechnych?”.

25 Na mocy postanowienia prezesa Trybunału z dnia 31 października 2006 r. sprawy od C-287/06 do C-292/06 zostały połączone do łącznego rozpoznania w procedurze pisemnej i ustnej, jak również do wydania wyroku.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

26 Sąd krajowy w przedłożonym pytaniu pragnie w istocie ustalić, czy wykładni dyrektywy 97/67 należy dokonać w ten sposób, że sprzeciwia się ona, aby przedsiębiorstwom zbierającym w ramach działalności zawodowej i w ich własnym imieniu przesyłki pocztowe od większej liczby nadawców odmówiono możliwości korzystania z taryf specjalnych, które krajowy operator pocztowych usług powszechnych przyznaje, w zakresie przysługującej mu wyłącznej koncesji, klientom komercyjnym w odniesieniu do nadania w centrach pocztowych minimalnej liczby wstępnie posortowanych przesyłek.

27 Należy przede wszystkim przypomnieć, że jeśli chodzi o stosowanie taryf specjalnych, dyrektywa 97/67 w art. 12 tiret piąte stanowi wyraźnie, że „państwa członkowskie podejmą działania w celu zapewnienia, by taryfy dla każdej z usług należących do usług powszechnych były zgodne z następującymi zasadami:

[…]

— w każdym przypadku, gdy operatorzy świadczący usługi powszechne stosują taryfy specjalne, na przykład na usługi dla podmiotów gospodarczych, podmiotów wysyłających przesyłki masowe lub firm [pośredników] zbierających pocztę od innych klientów, będą stosować zasady przejrzystości i równości w traktowaniu podmiotów w odniesieniu zarówno do taryf, jak i do związanych z nimi warunków. W taryfach uwzględnia się nieponiesione koszty, w porównaniu do ceny zwykłej usługi pokrywającej pełen zakres oferowanych świadczeń, jak przyjmowanie, przemieszczanie, sortowanie i doręczanie pojedynczych przesyłek pocztowych, a także, wraz z towarzyszącymi im warunkami, stosuje się jednakowo zarówno między różnymi osobami trzecimi, jak i między nimi a operatorami świadczącymi usługi powszechne dostarczającymi równoważne usługi. Wszelkie takie taryfy zostaną także udostępnione klientom prywatnym, którzy korzystają z usług na podobnych warunkach”.

28 Z przepisu tego wynika wyraźnie, że jeżeli operator pocztowych usług powszechnych stosuje taryfy specjalne, w celu zachowania zasad przejrzystości i niedyskryminacji powinien stosować je jednakowo w szczególności między różnymi osobami trzecimi. Wbrew temu, co twierdzą zatem Deutsche Post oraz rząd niemiecki, jeżeli taki operator stosuje taryfy specjalne wobec przedsiębiorstw i/lub podmiotów wysyłających przesyłki masowe, pośrednicy zbierający pocztę od większej liczby klientów powinni mieć możliwość skorzystania z tych samych taryf na takich samych warunkach.

29 Twierdzenia tego nie mogą podważyć argumenty Deutsche Post oraz rządu niemieckiego mające wykazać, że art. 12 tiret piąte dyrektywy 97/67 nie wymaga, aby zainteresowani pośrednicy i klienci komercyjni operatora pocztowych usług powszechnych traktowani byli na równi.

30 W związku z tym Deutsche Post oraz rzeczony rząd twierdzą przede wszystkim, że przyjmowanie, przesyłanie oraz sortowanie dokonywane przez zainteresowanych pośredników należy do dziedziny, która może być zastrzeżona na podstawie art. 7 ust. 1 dyrektywy 97/67 i która de facto została zastrzeżona w ogólnym interesie przez prawodawcę niemieckiego na rzecz Deutsche Post do dnia 31 grudnia 2007 r. W rezultacie pośrednicy ci nie mogą świadczyć usług, co do których domagają się możliwości korzystania z taryf specjalnych. Natomiast klienci komercyjni działaliby jako „operatorzy świadczący usługi we własnym zakresie" w rozumieniu motywu 21 tej dyrektywy i nie wkraczaliby zatem w dziedzinę objętą wyłączną koncesją Deutsche Post.

31 Należy zauważyć, że na podstawie art. 7 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 97/67 państwa członkowskie, w celu utrzymania usług powszechnych, w dalszym ciągu mogą zastrzegać, w pewnych granicach cenowych i wagowych, usługi dla operatora(-ów) świadczącego(-ych) usługi powszechne. Usługi te ograniczone są do przyjmowania, sortowania, przemieszczania i doręczania krajowej korespondencji, jak i korespondencji przychodzącej z zagranicy. W zakresie koniecznym dla zapewnienia świadczenia usług powszechnych „direct mail" oraz poczta wychodząca za granicę, zgodnie z akapitem trzecim i czwartym tego ustępu, mogą nadal być zastrzeżone w ramach tych samych limitów wagowych i cenowych określonych w tym ustępie.

32 Jednakże jak wynika z art. 7 ust. 1 akapit pierwszy zdanie drugie dyrektywy 97/67, łańcuch usług pocztowych, który może być zastrzeżony dla operatora pocztowych usług powszechnych, rozpoczyna się wyłącznie na etapie przyjmowania. Zgodnie z art. 2 pkt 4 tej dyrektywy „przyjmowanie" oznacza czynność polegająca na wybieraniu przesyłek pocztowych nadanych w punktach dostępu, które są zdefiniowane w pkt 3 tego artykułu jako „urządzenia fizyczne, obejmujące skrzynki pocztowe udostępnione ludności na publicznych drogach lub w obiektach operatora świadczącego usługi powszechne, w których przesyłki pocztowe mogą być nadawane przez klientów w publicznej sieci pocztowej".

33 Tymczasem należy stwierdzić, że urządzenia fizyczne takie jak centra pocztowe Deutsche Post stanowią punkty dostępu w rozumieniu rzeczonego art. 2 pkt 3. Nie ulega bowiem wątpliwości, że klienci komercyjni tej spółki mogą przekazać w nich przesyłki pocztowe do publicznej sieci pocztowej, którą utrzymuje ona w charakterze operatora pocztowych usług powszechnych. Wbrew temu, co twierdzi Deutsche Post, kwestia, czy usługi częściowe świadczone osobiście przez takich klientów komercyjnych lub w ich imieniu do momentu nadania przesyłek w centrach pocztowych mogą zostać uznane za „świadczenie usług we własnym zakresie", jest w związku z tym bez znaczenia.

34 Ponadto, jak zauważa rząd niemiecki w uwagach na piśmie, poza zakresem objętym wyłączną koncesją Deutsche Post jej konkurenci mają również, na podstawie Postgesetz, dostęp do centrów pocztowych i rabatów udzielonych w zakresie usług częściowych. Taki dostęp wydaje się konieczny, ponieważ jak wskazuje Vedat Deniz w uwagach przedstawionych na piśmie i co nie zostało zakwestionowane, skrzynki pocztowe i urzędy pocztowe Deutsche Post są zbyt małe, aby mogły przyjąć i sortować duże ilości przesyłek.

35 Należy zatem stwierdzić, że działalność polegająca na zbieraniu przez pośredników od różnych nadawców przesyłek pocztowych, wstępnym sortowaniu ich i ich przewożeniu do punktów dostępu, jakimi są centra pocztowe Deutsche Post, nie należy do dziedziny, która może być zastrzeżona na mocy art. 7 ust. 1 dyrektywy 97/67. W rezultacie nie można powołać się na ten przepis w celu uzasadnienia traktowania zainteresowanych pośredników w odmienny sposób niż klientów komercyjnych rzeczonej spółki.

36 Deutsche Post i rząd niemiecki twierdzą jednak, że przyznanie pośrednikom dostępu do centrów pocztowych i odpowiednich rabatów w zakresie usług częściowych w odniesieniu do przesyłek pocztowych objętych, z uwagi na ich wagę i cenę, wyłączną koncesją tej spółki zagrażałoby jej równowadze finansowej. Pośrednicy ci mogliby bowiem zaproponować przynoszącym zyski klientom, to jest przedsiębiorstwom, od których pochodzi około 80% wszystkich przesyłek, pełny zakres usług łańcucha pocztowego z zastosowaniem taryf niższych niż taryfy Deutsche Post. W odniesieniu do droższych usług, w szczególności doręczania w regionach rolniczych, wskazani pośrednicy mogliby odwołać się do usług operatora powszechnych usług pocztowych działającego jako podwykonawca, który byłby zobowiązany do utrzymania całej swojej struktury w zakresie urządzeń oraz personelu.

37 W związku z tym wystarczy zauważyć, że zgodnie z art. 12 tiret piąte dyrektywy 97/67 w taryfach specjalnych „uwzględnia się nieponiesione koszty, w porównaniu do ceny zwykłej usługi pokrywającej pełen zakres oferowanych świadczeń, jak przyjmowanie, przemieszczanie, sortowanie i doręczanie pojedynczych przesyłek pocztowych". Rzeczone taryfy mogą zatem być opracowane w taki sposób, że obejmują szczególne koszty związane ze świadczeniem pocztowych usług powszechnych i różnią się od normalnych taryf wyłącznie z uwagi na fakt, że rzeczywiście nieponiesione koszty odliczane są od normalnych taryf, co powoduje, że przyznanie taryf specjalnych nie narusza równowagi finansowej operatora pocztowych usług powszechnych.

38 Jeżeli miałoby się zatem okazać, że przyznanie pośrednikom rabatów obecnie przyznanych wyłączenie klientom komercyjnym Deutsche Post powoduje, że rzeczone rabaty są nadmierne w stosunku do nieponiesionych kosztów, spółka ta mogłaby w koniecznym zakresie zmniejszyć te rabaty wobec wszystkich korzystających z nich podmiotów.

39 Ponadto nie ulega wątpliwości, że doręczanie przesyłek pocztowych objęte zakresem wyłącznej koncesji operatora pocztowych usług powszechnych pozostaje co do zasady zastrzeżone na rzecz tego operatora i że przyznane obecnie przez Deutsche Post jej klientom komercyjnym rabaty na nadanie w centrach pocztowych minimalnych ilości wcześniej posortowanych przesyłek wahają się od 3% do co najwyżej 21%.

40 Deutsche Post oraz rząd niemiecki twierdzą również, że art. 12 tiret piąte dyrektywy 97/67 byłby jedynie przepisem dotyczącym taryf i w związku z tym nie mógłby prowadzić do tego, że państwo członkowskie byłoby zobowiązane zapewnić konkurentom, w zakresie objętym wyłączną koncesją operatora pocztowych usług powszechnych, dostęp do usług częściowych. Dostęp do publicznej sieci pocztowej byłby bowiem przedmiotem art. 11 tej dyrektywy, który uregulowanie kwestii rzeczonego dostępu powierzałby działaniom prawodawcy wspólnotowego, przy czym ten ostatni nie skorzystał jeszcze z tego uprawnienia.

41 Prawdą jest, że art. 12 tiret piąte dyrektywy 97/67 nie ma na celu uregulowania zasadniczej kwestii, jaką jest rozstrzygnięcie, czy operator pocztowych usług powszechnych powinien przyznać dostęp do łańcucha usług pocztowych na innych warunkach i w innych punktach niż te odnoszące się do tradycyjnych usług pocztowych. Jednakże jak wynika z brzmienia rzeczonego przepisu, zobowiązuje on państwa członkowskie do ścisłego przestrzegania zasad przejrzystości i niedyskryminacji, w sytuacji gdy ten operator przyznał de facto taki dostęp do taryf specjalnych.

42 Tymczasem zarówno Deutsche Post, jak i rząd niemiecki zgadzają się, że w sposób bardziej liberalny niż wymaga tego wskazana dyrektywa, spółka ta przyznaje swoim klientom komercyjnym dostęp do sieci pocztowej w punktach innych niż zwyczajowe punkty dostępu i udziela im w związku z tym specjalnych taryf.

43 Taką właśnie sytuację ma regulować art. 12 tiret piąte dyrektywy 97/67. Jeżeli operator pocztowych usług powszechnych stosuje taryfy specjalne na przykład na usługi dla przedsiębiorstw, podmiotów wysyłających przesyłki masowe lub pośredników zbierających pocztę od innych klientów, rzeczone taryfy tak jak związane z nimi warunki stosuje się jednakowo w szczególności między osobami trzecimi.

44 W świetle powyższych uwag należy odpowiedzieć na przedłożone pytanie, że art. 12 tiret piąte dyrektywy 97/67 należy interpretować w ten sposób, iż sprzeciwia się on, aby przedsiębiorstwom zbierającym w ramach działalności zawodowej i w ich własnym imieniu przesyłki pocztowe od większej liczby nadawców odmówiono możliwości korzystania z taryf specjalnych, które krajowy operator pocztowych usług powszechnych przyznaje, w zakresie przysługującej mu wyłącznej koncesji, klientom komercyjnym w odniesieniu do nadania w centrach pocztowych minimalnych ilości wstępnie posortowanych przesyłek.

W przedmiocie kosztów

45 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 12 tiret piąte dyrektywy 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług, zmienionej dyrektywą 2002/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 czerwca 2002 r., należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on, aby przedsiębiorstwom zbierającym w ramach działalności zawodowej i w ich własnym imieniu przesyłki pocztowe od większej liczby nadawców odmówiono możliwości korzystania z taryf specjalnych, które krajowy operator pocztowych usług powszechnych przyznaje, w zakresie przysługującej mu wyłącznej koncesji, klientom komercyjnym w odniesieniu do nadania w centrach pocztowych minimalnych ilości wstępnie posortowanych przesyłek.

Podpisy